

Kmet vzdiguje kad, napanja se in muči, — ali niti premakniti je ne more. Kosmatinec se mu nasmeje, zgrabi kad in jo postavi na voz kakor kak prazen lonec. Kmetič požene — voz se ne gane. Krinski mož porine voz in kolesa drže naglo dalje.

Nebó se je začelo oblačiti in veter je postajal vsak trenotek močnejši. Vže sta bila blizu gradú, ko je nehal krinski mož porivati voz in vola sta zopet obstala. Kmet misleč, da sta se vola polénila, prime jednega za rog, da bi ga pognal, a glej čudo! — rog mu obtíči v roki.

„Spravi ga!“ — dé mu bradač; „prinesel ti bode srečo.“

Nebó se je v tem popolnoma stemilo; ~~zmólkel~~ grom se je zaslísal iz daljave in žareči bliski so siknili sem ter tjá mej oblaci. — Prišla sta pod grad.

„Izprézi! Voz dobiš jutri,“ — reče mu krinski mož. Kmet se ni mudil, nego podil je domóv vole, kakor bi mu gorelo pod petami. Ko je segel po rogu, glej! — v naročje se mu vsuje polno svetlih zlatov.

A zunaj nastane grózen vihar — blisk za bliskom — tresk za treskom; nenadoma postane svetlo kakor po dnevi. Ko stopi kmet k oknu, vídi grad v plamenu, ki se širi in širi.

Tu se odpró vrata in v kočó stopi — Hudournica.

„Vrag vzemi grad!“ — pravi ošabno gledajoča skozi okno. „V kletih hranim še zlatov dovolj, da sezidam še deset takih gradov.“ — Nenadoma pa obledi, omahne in se zgrudi mrtva. Skozi okno se porogljivo zasmeje krinski mož. — Ko je napočilo jutro, ni bilo močnega gradu nikjer več. Vso dolino pa pokriva še danes velikanska mlaka, po katerej se podí drhal ostudnih žab in drugih golaznij.

Pripovedka o Pilatu in njegovih cveticah.

Minulo je vže nad 1850 let, kar se je izprehajal ob virvaldštetskem jezernu nek tujec imenitnega stanú. Tuja obleka iz tirskega škrlata, zlat pas na čelu, velik prstan na roci pričali so, da je to imeniten mogotec rimskega cesarstva. Strah in obup mu ne dásta mirú ne pokoja, odkar je zaradi prijaznosti cesarjeve v smrt obsodil najnedolžnejšega in najblažjega izmej ljudij. Ta tujec iz jutrovih krajev je nesrečni Pilat, ki išče mirú in pokoja sredi prelepih domačih gorá.

Ko je najsvetejši izmej ljudij, krvaveč iz tisoč ran, pravi mož bolečin, stal pred Pilatom, takrat je od sočutja prevzet zaklical ta krivični sodnik: „Kakšen človek!“ In ko je vender iz strahú pred ljudstvom in cesarjem obsodil ga v smrt, padla je kapljica Jezusove krvi na pravo nogo Pilatovo, ki je bila samó s podplatom obuta. Niti draga mazila Perzijska, niti zdravilna voda iz ribnika Betzaide niso mogle izprati te kapljice, ostala je na nogi kot svareč spomin krivične obsodbe. Ves nemiren in zbeگان je zapustil Pilat svojo imenitno službo deželnega oblastnika v Judeji in se podal tjá na Švicarsko, v svojo prvotno domovino, katero kaj čudno lepotičijo visoke goré in globoke vodé.

Večerno solnce je kopalo v jezeru zadnje svoje žarke in prekrasno obsévalo strme goré in snežene vrhove, polagoma jemajoč slovo od zemlje. Te krasote ni gledal Pilat in tudi ni občutil, ko je ves zamišljen hodil tam ob robu jezera. Za seboj je videl v duhu svojo grešno minulost, a pred seboj neljubo mu prihodnost. Dušni pogled mu je kazal, kako se čez malo časa blestí križ na palačah in cerkvah, na mečih in kronah; pred križem pa se klanjajo milijoni ljudij, kateri molijo ónega Jezusa kot svojega Boga, katerega je on nekđaj obsodil v smrt.

Ko Pilat vse to gleda in vender neče obsojenca spoznati za svojega Boga, ko ga vest gríze in mu očita hudobijo: zapodi se obupen v jezero, da bi v vodi zadušil glas svoje vesti. Ugašnilo je njegovo življenje, ali jezero ni hranilo mrtvega Pilatovega trupla. Po noči nastane silen vihar in vzburjeni valovi vržejo mrtvo Pilatovo truplo na breg. Silen potres pokrije utopljenca z óno goro, ki se še danes imenuje „Pilat.“

Na podnožji te gore je strmo skalovje, ki sega daleč y jezero. Vrhú skalovja rase gorska cvetica posebne lepote, katero pa samó na veliki petek vidi kako nedolžno človeško oko. Kdor si more utrgati to cvetico, zavarovan je vsake nesreče; njega ne zadene strela in noben plaz ga ne doseže, naj vihar še tako divja in razsaja. Odkar ljudje pomnijo, ni ga bilo še človeka, ki bi si bil utrgal Pilatovih cvetic. Ób velikem tednu je gora „Pilat“ še s snegom pokrita, a po jezeru se silni valovi podé, da ne more nihče blízu.

Pripovedka samó toliko pové, da je grof Rudolf Habsburški večkrat potoval do „Pilata,“ da je iz ladije srečno stopil na skalnat rob in si natrgal šopek teh prelepih gorskih cvetic. In te cvetice mu niso nikoli zvenéle, vedno so cvetele, in zato mu je bila sreča vedno mila. Dobro je preskrbel svojih šestero otrok in sebi pridobil krono cesarsko. — To je pripovedka, katero so zapisali mnihi v bližnjem samostanu Št. Galskem o „Pilatu“ in njegovih skrivnostnih cveticah.

Francíšek Rup.

Kaj narava pripoveduje otrokom.

(Po Wiedemann-u posl. Anton Brezovnik.)

G r u d a.

Ostoj, otročiček moj ljubi, in dobro me poglej — ko bi jaz bila pisana cvetica, ali lepo se blesteč hrost, ali pisan metuljček, ne bilo bi treba klicati te. Takó pa sem le uboga gruda, rekši kos prstí, katero malokdo opazuje, a mnogi jo zaničuje. Ali postoj, dete moje, in dobro me poglej, tudi jaz sem vredna, da me pogledaš in občuduješ, tudi jaz sem prišla iz vsemogočnih Stvarnikovih rok!

Ti mi morda tega ne verojameš, ker sem tako priprosta in te nihče ni opozoril náme. Nù, poslušaj me, hočem ti povedati svojo zgodovino.

Znano ti bode iz sv. pisma, če si v šoli le količjak poslušal, da v začetku ni bilo drugega nego voda. „Duh Božji,“ stoji pisano, „razprostiral se je nad vodo.“ V teh vodah sem bila tudi jaz. A bila takrat še nisem gruda, le moji sestojni deli gonili so se v silno majhenih delih po tej vodi.